

Var det dronningen som sådde det første frøet?

Gausel har lenge hatt god klang blant mennesker på jakt etter et sted å bo. Det er en rekke interessante fornminner i området, hvorav dronninggraven i Gauselskogen er det mest interessante. Den rike kvinnen er trolig gravlagt mellom år 800 og 850, og funnet regnes som et av Norges absolutt viktigste kvinnegravfunn. Vi kan trygt si at det allerede i vikingtiden var nordmenn som satte pris på bomiljøet på Gausel.



Gautulfr en av de første.

Navnet Gausel blir i boken "Gaardsnavne i Stavanger Amt" forklart med sammensetningen av mannsnavnet Gautulfr og sel (seterhus) til Gautulfsel. I det 15. århundre har trolig den andre stavelsen blitt utstøtt, og navnet og uttalen Gausel oppstått.

Lærdal fra 1930 til i dag.

Den nyere historien til området er nært knyttet til familien Lærdal. Familien kjøpte gården i 1930 og etablerte den kjente Frøystad Forsøksgård. Bakgrunnen for virk-

somheten var Lærdal-engasjement innen frøavl og frøhandel, fôrblandinger og sikringsfôr, og tang- og tareindustri. Hensikten var først og fremst utvikling og kvalitetssikring av forskjellige produkter, men det ble også drevet frøavl – spesielt av blomster. I årene frem til 1948 var veggen ned til hovedhuset et fargerikt blomsterflor fra tidlig om sommeren til sent på høsten.

Dette året ble frøforretningen overdratt til L.O.G., og jordene ble fra nå av benyttet til dyrking av grønnsaker og rotvekster.



Den vakre alléen,
som delte den store
blomsterenga lengst sør
på Gausel i to, var et
slags landemerke.

Hvorfor bygge hus på verdens vakreste blomstereng?

Noen vil mene
at en slik praktiendom
burde få være i fred
for utbyggere.
Realitetene ble annerledes.
Frøystad Gård skulle
bli et boområde der
kravene fra de historiske
og naturgitte kvalitetene
ble forutsetninger
for alle aktørene i prosjektet.
Slik vokste bomiljøet
rundt de 164 boligene
på Frøystad Gård frem til
en unik helhet – også
når vi anvender
nasjonal målestokk.

Fra enkelthus til bomiljø.

I Norge har vi vært dyktige til å utvikle hus. Vi kan rose oss av funksjonelle boliger, utført av dyktige håndverkere. Våre holdninger og ofte manglende sosiale omgangsform har imidlertid gjort at miljøet mellom husene, de sosiale samlingspunktene, har vært underprioritert og ofte uteglemt. På Frøystad Gård hadde vi lyst til å vise at det går an å bygge et stort boligfelt med individuell frihet, godt bomiljø og mange utbyggere – samtidig som kvalitet og helhet settes i høysetet.



Rollefordelingen på Frøystad.

Skårland er en byggevaregrossist som i sitt varesortiment også kan tilby tomter til sine mange små og store kunder. På Frøystad Gård er 26 av disse kundene tildelt tomter med eget ansvar for salg og bygging.

En stor feltutbygging krever imidlertid oversikt og helhetstenkning. På Frøystad er Skårland tilrettelegger, garantist overfor kommunene, grunneierne, for gjennomføring og intensjonsoppfølging, samt garantist for ferdighetsgrad.

Skårland er den drivende kraften i prosjektet Frøystad Gård.

Arkitektenes oppdrag.

Prosjektgruppen Carlsen-Sjo Fasting Sivilarkitekter MNAL MNTF fikk oppdraget med å tegne Frøystad Gård. De skulle gjøre atskillig mer enn å regulere området i tråd med kommunale retningslinjer.

I oppdraget inngikk følgende: Videreføre elementer fra historie og bebyggelse i arkitekturen. Definere en bebyggelse som skulle gi de fleste mennesker et botilbud – mest mulig uavhengig av økonomiske rammer. Deler av området skulle kunne husbankfinansieres. Tilstrebe en blandet alderssammensetning – blant annet ved at det ble lagt seniorboliger rundt hovedhuset. Ivareta og videreutvikle de naturgitte kvalitetene på Frøystad. Blant annet bevare alléen og prosjektere inn en kryssende allé. Ta hensyn til fellesnevnerne i materialvalg, vindusuttrykk, takvinkler osv. – samtidig som det ble gitt individuelle friheter. Legge rammer for fargevalg på boligene. La mest mulig av de naturgitte kvalitetene i området bli felleseie, deriblant parken rundt hovedhuset, huset og strandsonen.

Med dette som utgangspunkt utviklet Carlsen-Sjo Fasting et arkitektonisk konsept for Frøystad Gård.

Sterke signaler om fred, ro og verdighet.

Atkomsten gjennom alléen, nærheten til sjøen og strandsonen, og ikke minst det herskapelege hovedhuset omkranset av hageanlegg med verneverdige trær, gir signaler om fred, ro og verdighet. Helt fra starten ble det bestemt at disse elementene skulle tas vare på og dyrkes i det nye bomiljøet. Samtidig danner kvalitetene rundt herskapshuset utgangspunktet for arkitekturen på Frøystad Gård.



Spesiell atmosfære. Spesiell arkitektur.

Hovedhuset på Frøystad Gård minner om et engelsk herskaps hus, særlig når du ser det fra sjøen. Det store huset har valmet tak og doble dører som kan slås opp mot hagen. Huset har en atmosfære som er forsøkt overført til arkitekturen i de nye husene. En rekke gjennomarbeidede detaljer i det arkitektoniske uttrykket gjør bomiljøet spesielt.

Det er for eksempel valgt lektepene og spesiell vindusoppdeling med gjennomgående sprosper. Håndverksfølelsen er videreført i detaljer og materialvalg.

Grønt, lyst og luftig.

Bebyggelsen med størst etasjehøyde er lagt mot vest, slik at disse boenhetene er sikret lys, luft og orientering mot Gandsfjorden. Gjennomgående grønne soner skaper siktlinjer

mot sjøen for alle som bor på "vestkanten". I de grønne dragene ligger det gangstier som fører ned mot stranden.

Boligene er valgt med tanke på at de skal betjene alle livssituasjoner. Frøystad har gode alternativer både for det nyetablerte paret og de som ønsker en seniorbolig. Det betyr at Frøystad Gård allerede fra første dag vil ha en generasjonsutjevning som andre bomiljøer trenger 30 år for å oppnå.

Egen park rundt felles hovedhus.

Utearealet er tilpasset barns oppvekst-vilkår. Lekemulighetene i området er spesielt godt ivaretatt med lune, solrike lekeområder. Hagen rundt hovedhuset blir områdets park, der seniorboligene ligger som paviljonger mellom trærne.

Hovedhuset får en servicefunksjon som kommer alle på Frøystad Gård til gode.

Grønt, blått og fredelig.

Frøystad Gård er et skjermet, trygt og miljøvennlig bomiljø. Nede i strandkanten kan du ha eget badested og skaffe plass til fiskeutstyret i et av naustene. Her er muligheter for natur- og miljøopplevelser samtidig som du lever i forvissning om trygge og konfliktfrie veger for barna. Frøystad Gård har lang strandlinje mot Gandsfjorden. I kommunedelsplanen for Gausel er det markert en småbåthavn like sør for Frøystad Gård.



Ta toget til byen!

Opprustningen av Jærbanen kommer også beboerne på Frøystad Gård til gode. I kommunedelsplanen er det regulert inn et nytt stoppested like sørvest for Frøystad Gård. NSB ser for seg svært hyppige avganger både mot Stavanger og Sandnes og Jæren. Skolevegen til Gausel og Jåttå er konfliktfri. En privat barnehage som ligger like utenfor innkjørselen til feltet, åpner til høsten. Gauselvågen, vegen som går parallelt med jernbanelinjen helt til Jåttåvågen, stenges for gjennomgangstrafikk. Gauselvågen blir isteden en del av sykkel-/gangvegkjeden mellom Stavanger og Sandnes.

Turveg langs Gandsfjorden?

Det er også meningen at det skal etableres en turveg langs sjøen i hele Gandsfjordens lengde. En slik turveg vil gi rom for mange flotte naturopplevelser. Mot sør skjermer Frøystad Gård av et 30 meter bredt friareal. I denne sonen blir det anlagt en turvei fra riksvegen ned mot sjøen.